

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an --- 40 Lei.
Pe jumătate de an --- 20 Lei.

Apare odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

La Nașterea lui Isus.

*Pe fiul în al Său nume
Tatăl l-a trimis în lume,
Să se nască și să crească
Să ne mântuiască.*

(S. S.) Lumea se zbătea din greu sub greutatea greșelii și răului. Și în loc să caute să scuture acest jug rușinos, zeificase pe cei mai cruzi tirani, sub formele cele mai destrăbălate. Vițiul își avea altarele sale, sentimentul bine-lui dispăruse. Tot așa și dragostea față de adevăr și dreptate. Ocupația predilectă a sforțării oamenilor, era: râvna fără sațiu după averi și plăceri senzuale. Iar orgoliul era busola ce ducea omenimea cu pași repentini la cele mai destrăbălate fapte.

Decadența morala își ajunsese apogeul.

Era nainte de azi, cu aproape douăzeci de veacuri. Noaptea își întinse vălul cernit de întunec, peste tot cuprinsul zării. În târgușorul Vifleem, lumea vuia încă, dar obosită de zgomotul și frământările zilei, amuți în curând și toată suflarea să adânci în somn. Era o noapte senină, plăcută și plină de farmec și pace dumnezească.

Pe bolta albastră a ceriului, mii și mii de stele străluceau, ca tot atâtea candelabre de diamant aprinse.

În văzduh plutea o liniște adâncă, dulce și răcoritoare.

Deodată o lumină orbitoare pătrunse în-tunecul nopții, și de-asupra peșterii din Vifleem, se arătă o stea strălucitoare, care cu belșugul ei de raze învăluia ca într'un scutec de aur, un Pruncaș mic culcat în iesle. Pe razele ei curate ca lacrima, cete de îngeri se coborau, umplând văzduhul cu cântarea dumnezească: „Mărire întru cei de sus lui

Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bunavoire“.

Iată! vin și păstorii, vin și cei trei crai dela răsărit și toți să închină noului născut, preaslăvind pe Dumnezeu. Plinirea vremii era sosită.

*Pe Fiul în al Său nume
Tatăl l-a trimis în lume,
Să se nască și să crească
Să ne mântuiască.*

O mare și nespusă bucurie a cupzins inimile magilor dela răsărit, când conduși de steaua luminoasă le-a fost dat să vadă pe Isus pruncul, culcat în ieslea boilor, căruia i-au adus daruri prețioase: aur, smirnă și tămâe.

Aceasta bucurie a trecut din generație în generație, până azi, când praznicul Nașterii Mântuitorului, umple sufletele noastre de o bucurie sfântă, căci prin acest praznic, s'a deschis inima oamenilor, pentru a cunoaște pe Dumnezeu și sfintele Sale învățături.

Avem deci datorința imperativă ca în aceasta sfântă zi, s'aprimdem făclia minții și inimei noastre la lumina Celui nou născut, de unde ne vine adevărata viață vremelnică și veșnică. Învățăturile sfinte aduse de Mântuitorul Hristos, cari au produs în sufletul oamenilor cea mai mare revoluție, nu sunt un fenomen mărginit unei epoci. Și Sfânta Sa figură nu aparține unui loc geografic. Ci apariția lor în lume a răscolit inima la milioane de oameni și ne-a arătat că, în tainele sufletului omenesc sunt rezorturi ce nu așteaptă decât să se pună în mișcare, pentru-ca viața să fie mai ideală și traiul omului pe pământ să aibă altă semnificație.

Când prăznuim Nașterea lui Hristos, cu aceiași, pietate sfântă prăznuim toate învăță-

turile Sale, cari sunt pentru noi de-o aplicare foarte largă, căci în marea epopee, sfârșită prin drama sângeroasă a lui Hristos, se găsec îndemnuri la speranță și credință, la învierea și triumful binelui și adevărului.

Dar mai cu seamă se găsește însământată în aceste învățături, idea salutară, că suferințele sunt drumul spre mântuirea, care sigur are să vină.

În anul acesta, solia Nașterii Dlui Hristos, a sosit într-o lume agitată, de furiile unui nou zingănit de arme. Diplomația își pune în cumpănă toate efortările, pentru a menține ecvilibrul just, de acum al statelor. Însă ori care va fi rezultatul acestor efortări diplomatice, este cert, că lumea însetoșează după pacea propovăduită de Mântuitorul Hristos, și melodia îngerească cu acordurile dulci: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pre pământ pace, între oameni bunăvoire“, trezește în inimile milioanei de creștini, o dorință ferbinte pentru pacea lui Dumnezeu.

Străbatem o viață absorbită de interese mărunte, o viață răzleață, și înproșcată, căci la mulți lipsește idealul care s'o închege. O astfel de viață este în contrast cu pacea lui Hristos.

Pacea propovăduită de Dl. Hristos, merge paralel cu o activitate, prin consecvență logică, inspirată de principii sănătoase și morale, cari să coboară dela înălțimea unui ideal, ca razele soarelui. Toate mișcările unei vieți, dirijată de aceste principii, sunt inspirate de un duh și de-o caldă însuflețire pentru o țintă sublimă și pentru un ideal măreț. Acest ideal este schintea divină, este puterea magică, care încălzește și ecvilibrează sufletul mulțimei și care păstrează pacea netulburată în mijlocul celor mai agitate valuri ale vieții.

* Idealul creștinilor, a răsărit deodată cu Nașterea lui Hristos.

Să dea bunul Dumnezeu, ca Nașterea lui Hristos, să ne fie de folos.

Prăznuirea înoinii firii omenești.

(m. p.) Nașterea Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos este prăznuirea înoinii firii omenești cea stricată prin pacat și ridicării omului la starea de fiu și moștenitor a lui Dumnezeu.

„De acum nu mai sunteți robi — zice sf. Apost. Pavel — ci fii, iar de sunteți fii, atunci și moștenitori sunteți ai lui Dumnezeu prin Isus Hristos.“ (Galateni 4.7.)

Omul scos și ridicat din umbra morții sufletești la lumina lui Hristos numai e rob al păcatului, pentru că dragoștea nemărginită alui Dumnezeu l'a răscumparat trimițând pe unul născut fiul său, carele s'a făcut sub lege, ca pe cei de sub lege, să-i răscumpere și nu mai e rob al minții întunecate, pentru că prin lumina lui Hristos, care luminează tuturor, a învățat să cunoască pe creatorul său, care este totodată și cel mai mare binefăcător al său și să cunoască scopul vieții sale, care este: „Fiți desăvârșiți, precum și Tatăl vostru din ceriu desăvârșit este! (Mateia 5.48.)

Toți suntem fiii lui Dumnezeu, egal îndreptățiți la împărăția lui Dumnezeu prin Isus Hristos, adecă prin viețuirea după învățăturile lui Isus Hristos și prin împlinirea poruncilor lui și ca fii ai lui Dumnezeu, toți suntem frați și ca atari trebuie să trăim într'o laltă în pace, buna înțelegere ajutorându-ne reciproc.

Lumina lui Hristos a format o epocă nouă în viața sufletească, și culturală a popoarelor. Individul ridicat la starea de fiu alui Dumnezeu, a ajuns la conștiința și deminitatea sa personală și a scuturat lanțurile, ce i-sau pus de opresorii săi de a fi o marfă de negoț în mâinile acelor.

Asistența publică: spitale, aziluri, orfelinate și toate așezamintele de binefacere au la bază învățăturile Domnului nostru Isus Hristos. Virtuțile creștinești au dat vieții familiare, sociale și de stat cele mai distinse caractere de dragoște, abnegațiune, muncă cinstită și jertfă. Aceste virtuți au ridicat pe om la perfecțiunea morală, — la tipul și asemănarea lui Dumnezeu,

De aceea, Nașterea Domnului nostru Isus Hristos este și trebuie să fie pentru fiecare creștin și ortodox adevărat o zi de mare bu-

curie, pentru că El ne-a deschis ușa împărăției lui Dumnezeu, unde stăpânește adevărul, dreptatea, îndestulirea, pacea, bucuria și binevoirea între oameni și El ne-a deschis ușa fericirii vremelnice și vecinice.

Bucuria noastră însă nu este deplină. Sămănătorii de neghină s'au prea înmulțit și cu ei oamenii fără credință și iubire creștinească, iubitori de sine, trufași, hulitorii, neascultători, necurați, mai mult iubitori de desfătări, decât de Dumnezeu, iar în altă parte vedem stăpânind ura, răutatea, vrajba, neindestulirea și mizeria.

„Nu vă amăgiți! Dumnezeu nu se batjocurește; căci ori ce samănă omul, aceea ră sare. Căci cel ce samănă pentru trupul său, din trupul său va secera stricăciune; iar cel ce samănă pentru suflet, din suflet va secera viața vecinică.“ (Galateni 6, 7, 8.)

S'au înmulțit prorocii mincinoși și răi, cari cercă cu toate mijloacele iscodite de mintea lor perverză, să despartă ceriul de pământ și pe om de Dumnezeu; să smulgă din sufletul omului credința, dragostea și nădejdea în bunătatea și dreptatea lui Dumnezeu. Nu le place lumina lui Hristos; ei ne arată o altă lumina, care în loc se lumineze — întunecă; în loc să înalțe sufletele — le cufundă și în loc să liniștească — turbură. În loc să propage pace, îndestulare și binevoire între oameni, ei samănă: ură, vrajbă, răsbunare, răscolind porniri josnice. Ei nu voiesc, ca să fim fii și moștenitori ai lui Dumnezeu prin Isus Hristos; ei cer ca lăpădând învățăturile lui Isus Hristos, să fim iarăș moștenitori ai păcatelor prin slobozenia patimilor neînfrânate. Ei pretind să ducem o viață trupească, fără credință, fără suflet și fără bunuri și bucurii morale; o viață, care se începe, ca la animale, cu nașterea și se sfârșește cu moartea trupească.

Mai este și o altă categorie de proroci mincinoși și fățarnici, cari prin proselitismul lor păcătos în fiecare zi răstignesc pe Hristos prin vrajba și ura, ce o propagă între credincioșii noștri, cari prin învățături străine de sufletul poporului român să străduiesc a înstrăina poporul de biserica ortodoxă română și a-l pune în serviciul intereselor străine.

În adevăr sunt actuale cuvintele de ad-

monițiune ale M. Hristos, unde zice: „Păziți-va de provocii cei mincinoși, cari vin la voi îmbrăcați în piele de oaie, înlăuntrul lor însă sunt lupi răpitori.“ (Mateiu 7.15.)

În a treia categorie am putea număra pe cei indiferenți, în sufletul cărora s'a stins candela credinței, dragostei și nădejdei creștinești, rămânând să țină numai la formele din afară — pentru lume. Despre acestea am putea zice, că sunt creștini numai cu numele. Sufletul lor nu mai aduce roadă. E ca smochinul uscat. „Poporul acesta numai cu buzele me cinstește, iar inima lui este departe de mine!“ — zice M. Hristos. (Mateiu 15.8.)

Deci e timpul suprem, ca să se înceapă o acțiune de îndreptare, neculegere și înălțare a minții, inimii și voinței omului.

Însă fără virtuți creștinești nu este îndreptare, fără muncă cinstită și fără ordine morală nu este progres, nici trăinicie în consolidarea vieții familiare, sociale și de stat. Fără Isus Hristos nu este morală adevărată.

Deci cu dragoste sinceră să primim în casa sufletului nostru pe Domnul nostru Isus Hristos, împăratul păcii și al dragostei, care ne va lumina mintea, să să putem cunoaște adevărul și dreptatea, va sădi în sufletul nostru iubirea lui Dumnezeu și a deaproapelui și va departa pornirile păcătoase.

Să ținem cu tărie la credința și legea noastră strămoșască.

Marele nostru savant, Dl. N. Iorga, vorbind în „Istoria Românilor“ de mănăstirile și bisericile noastre cele vechi, cruțate de peire, zice, că acele mănăstiri și biserici sunt pentru noi *un izvor de mândrie, o comoară de știință și o neprețuită moștenire de frumseță.*

Prin credința strămoșască am biruit toate măcazurile, asupririle și năvălirile dușmanilor. Prin credința și legea strămoșască am păstrat unitatea limbei și sufletul poporului român.

Această credință concrescută cu sufletul și ființa poporului român se ne fie și în viitor calauza și farul tainic de lumină în calea vieții, ca să putem cânta cu toții imnul îngeresc: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace și între oameni bunavoire!“ (Luca 2.14.)

Crăciunul.

Este sărbătoarea copiilor. Cu câtă plăcere n'o așteaptă ei! Câte bucurii și câte daruri nu aduce copiilor, și mai ales copiilor cumiți!

Dar Crăciunul este și sărbătoarea bătrânilor, a căror viață pământească este pe sfârșite. Ea și pe ei îi face să se gândiască la bucurii, dar la alte bucurii mai curate și mai sfinte, bucurii cerești și nu pământești, veșnice și nu trecătoare.

Crăciunul mai este și sărbătoarea celor săraci și nevoiași, celor ce flămânez și însetează după dreptate, după *sfânta dreptate*, celor întristați și amărăți. „*Veniți la mine, voi, toți cei osteniți și împovărați, și eu vă voi odihni pre voi*“, le zice Cel ce se naște „pentru a noastră mântuire“.

Este apoi sărbătoarea păcătoșilor: „*Nu vă temeți*“, le spune ea. *Hristos Domnul a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut. Căci, El nu vrea moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu*.

Crăciunul, în sfârșit, este sărbătoarea tuturor. T tuturor le vorbește ea de pace, de bucurie, de mântuire. *Iată*, spune ea tuturor, *vă vestesc vouă bucurie mare, care va fi la tot poporul*.

*

Era pe vremea lui Octavian August, împăratul Romei. Se dăduse poruncă să se facă catagrafia tuturor supușilor din întreaga împărăție romană. Toți trebuiau să se înscrie acolo, de unde se trăgea familia lor.

Iosif și Maria locuiau în Nazaret. Și fiindcă erau din neamul lui David, au trebuit să meargă tocmai la Vifleem, unde se născuse David.

O călătorie așa de lungă, pentru ei, era o mare greutate, mai ales că, pentru Sf. Fecioară, sosise vremea nașterii. Totuși, au plecat.

Era târziu de tot, când au sosit la Vifleem. Toate casele erau ticsite de lume. Ei, csteniți de călătorie, noaptea târziu, văzând că nici o ușă nu li se mai deschide și simțind că ceasul nașterii sosise, liniștiți ca'ntotdeauna, mulțumiți ca'ntotdeauna cu sărăcia lor, cu partea lor de la Dumnezeu, se duc în marginea orașelului și trag la un staul de vite, unde, după puțin timp, Fecioara Maria a și dat pe lume pe Mântuitorul omenirii, împovărată de păcate.

Era noapte... Era întunerec... Această noapte, acest întunerec preînchipuiau o altă noapte, un alt întunerec. Preînchipuiau noaptea și întunerecul ce stăpâneau popoarele, ce stăpâneau sufletele oamenilor, neluminate încă cu lumina Sf. Evanghelii...

În puterea nopții fiind, toată lumea dormia. Numai niște păstori erau treji. Iși paziau turmele. Erau oameni simpli păstori, oameni cu suflete drepte și cu inimi curate și blânde ca și mieii turmelor lor. Acestor suflete drepte, acestor inimi curate și blânde,

le-a vestit Dumnezeu, pentru prima dată, marea bucurie a „Nașterii Domnului“.

În întunerecul și'n tăcerea nopții, un înger al Domnului se arată păstorilor. Era înconjurat de lumină cerească. Această lumină preînchipuia lumina unei noui zile, care avea să se întindă asupra lumii păcătoase. Preînchipuia ziua ce s'a făcut în sufletele oamenilor, când a răsărit „Soarele Dreptății“, când ele au aflat pe Mântuitorul, când ele au primit adevărul, care este în Hristos Domnul.

Ce dulce este această lumină în ochii celui ce cunoaște pe Hristos Domnul! Ce mare și plină de fericire este bucuria lui!

La început, se înțelege, au simțit oarecare frică păstorii. Este frica omului păcătos, când se simte în fața și sub privirea puterii lui Dumnezeu. Dar bunul Dumnezeu a voit să se arate oamenilor înconjurat de lumină, de milă și iubire. „*Nu vă temeți*“, a zis îngerul, păstorilor. Iată cele dintâi cuvinte pe care Dumnezeu, prin graiul îngerului Său, a voit să le audă omenirea păcătoasă:

„*Nu vă temeți!*“

Dar iată și cele de al doilea cuvinte: „*vă vestesc vouă bucurie mare, care va fi la tot poporul*“. Și care este motivul acestei bucurii? „*Că s'a născut vouă Hristos Domnul, în cetatea lui David*“.

*

Nu-i așa, iubite cetitor, că, la cetirea acestor cuvinte, te duci cu gândul de-alungul vieții pământești a lui Hristos Domnul? Nu-i așa că-L întovăroșești pe suișul Calvarului Lui, până pe culmea Golgotei și până la mormânt? Și nu-i așa că vezi pe urmă, mormântul gol și cerul deschis? Și câtă bucurie, câtă iubire și recunoștință nu trebuie să-ți nască în inimă această sfântă gândire!

Fiul Fecioarei este acesta, care s'a născut în Vifleem, care a pățimit și-a murit pe cruce pentru tine, pentru mine, pentru noi toți și a noastră mântuire. Dumnezeu Mântuitorul este acesta, pe care, înainte de noi, atâtea mii de păcătoși l-au chemat în ajutor și care singur poate aduce în aceasta lume păcătoasă, în sărmanele noastre inimi, mult dorita pace, pretutindeni caută și niciodată găsită în afară de El!

Gândul la aceasta taină sfântă face să tresalte de o năspusă bucurie pe orice inimă care, în intristarea ei, a simțit trebuință de un Mângăetor pe orice suflet care, în luptele lui, a suspinat după un Mântuitor! Căci nu este nenorocire, din care El să nu ne poată scăpa; nu este amărăciune, pe care El să n'o poată îndulci! „*Nu vă temeți! Vă vestesc vouă bucurie mare, care va fi la tot poporul!*“

Da, tuturor, Crăciunul ne vestește această mare bucurie, dacă ne lăsăm conduși de lumina mântuitoare a „Soarelui Dreptății“, a pruncului Iisus, în afară de care nu este pace, nu este mântuire și fericire.

Lăsând deci toate grijile mărunte, toată grija cea lumească, să mergem în casa Domnului, ca și păstorii la ieslea în care s'a n'ascut dumnezeescul Prunc, să mergem mic și mare, bogat ori sărac, cărtorar ori ne și să ne închinăm și noi Lui, cu suflete drepte, cu inimi curate și blânde și plecând d'acolo, să ducem cu noi, mai departe, bucuria și pacea, lumina Lui mântuitoare. Căci, să nu uităm: dacă astăzi lumea se sbate încă în sânge, dacă pace și bună învoire nu este între noi, dacă viața este așa de grea, pricina este că mergem pe cărări streine și nu pe aceea pe care Crăciunul ne spune să mergem.

N. Runceanu preot, București.

Orfanii noștri.

Omăt orbitor se întinde ca un lițoliu pe șesul nostru, până la zare, până unde vede omul cu ochii. Casele din sat sunt acoperite cu straturi groase de neaună și pitulite cum sunt, par'că-s îngropate de jumătate. Ramurile arborilor sunt înflorite de ninsoare, iar boschetele din grădină par'că sunt preperate cu zahăr. Pe uliți nici o ființă omenească, că dela nord bate un vânt năpraznic ce penetrează până în oase

S'a lăsat o iarnă grea, încă de timpuriu, din luna trecută, pe neașteptate, și bieții oameni n'au putut continua lucrul câmpului abia început, din viaa ploilor neîncetate.

Atras de frumusețea perspectivei, mă apropii de fereastră, desfătându-mi privirea în splendoarea icoanei de iarnă. În grădinuță un stol de cintezi se cațără pe ramurile unui scăiete încă în picioare și sărguincioși bat cu clonțurile lor după sămânța ce-a mai rămas. Sermanii, ei numai află nimic de mânca; toată hrana e închisă din naintea lor, și acum vrând-nevrând trebuie să se mulțumească și cu aceasta mizerabilă mâncare!

Vântul s'a întors acum de câtră meazăzi, aducând mereu nouri albi și gri. De odată fulgi de neaună încep să cadă, rar la început, dar mereu tot mai mari și mai deși, până ce s'a deslănțuit o adevărată vifor-niță. Spăriați cintezi de pe ramuri de furtuna viforoasă, în stol au sburat sub streșina casei, uitându-se cu jind la prada rămasă. S'au adunat lângă olaltă, încălzindu-și trupșorul unii de alții în aceasta cump-lită vreme.

Inima mi-s'a umplut de milă, și gândul meu cucerit de durere pe nesimțite alunecă la ființele omenești, rămase neajutate, întocmai ca cintezi de sub streșina casei mele. Oare, Doamne, avea-vor ei în acestea timpuri nemiloase o bucată de pâne pe masele lor, trupurile lor sunt scutite de gerul iernii și un cuib călduț îi scutește, oare, de tirănia unei ierni neașteptate încă?!

Ah, micuți orfani, eu vă văd cum vă jucați cu

săniuța prin zăpadă! Înțeleg, că bucuria și fiorul jocului au abătut gândul vostru dela pâne și alergările au încălzit trupșorul vostru, dar toate au un capăt, și trezirea voastră, vai, iar aduce plânsul și lacrimile voastre! A-ți rămas mititei de părinții voștri cari au plecat să-și facă o sfântă datorie: să-și apere glia de dușmanii nemiloși, să oprească năvălirea lor peste moșioara voastră, să nu vă facă căsuța una cu pământul, să nu vă smulgă ei și cea din urmă bucată de pâne! Sa dus tătucul vostru și va lăsat în grija Celui de sus, suspinând și cu lacrimi în ochi de durerea despărțirii. S'apoi scrisorile au sosit tot mai rar, iar lacrimile mamei voastre s'au înmulțit, până ce au săcat de tot, după vestea tristă că voi a-ți rămas orfani, numai cu nădejdea la Tatăl ceresc.

Puterea cerească a sădit înse în inimile oamenilor mila, și acestea inimi generoase au pus gând, ca pe seama voastră să înalțe căminuri, în cari trupurile voastre fragede să aibe scut și sufletele voastre îndrumare și pregătire pentru viața voastră. Voi însă, dragi orfani ai noștri, sunteți mulți, nenumărați de mulți, numărul vostru se apropie de cincisute de mii, după nemăsurată jertfă a neamului nostru. Mă gândesc cu groază, că voi nu sunteți toți la adăpost, înghiată inima în mine când mă gândesc la neajunsurile și suferințele voastre, căci, vedeți, nu toți semenii noștri înțeleg perfect cuvintele Mântuitorului: „Lăsați pruncii să vină la mine...”

Și când mă gândesc la voi, în aceasta epocă de indiferentism general, de păcătoasă materializare a vieții noastre, — țin să ridic slaba mea voce pentru îndurarea oamenilor de bine, mai vârtos câtră frații mei în Christos, să nu lase pe nici un orfan îndreptățit fără ocrotire, ca nașterea Mântuitorului lumii să ne fie la toți de bucurie, și de cumva au întrelăsat aceasta îndatorie, să nu întârzie ca loc să le facă micilor orfani în adăpostul umanitar răsărit din altruismul cel mai nobil.

Recunosc, că problema voastră este una dintre celea mai grele, pentru că nu sunt resurse, și nu sunt pentru că oamenii și-au pierdut cumpătul și mai vârtos nu lucrează, va să zică nu produc; dar socotesc că dacă noi toți am fi pătrunși de dragoste creștinească și de sentimentele datorinții patriotice, atunci nimic nar fi irealizabil. Sunt ele soluții de pildă: dacă eu aș fi ministru de finanțe, fără zăbavă și fără scrupul aș introduce darea orfanilor, socotind de fie-care suflet numai doi Lei, ceea-ce anual or da treizeci și șase de milioane, câtră cari adaugându-se și celea treizeci și șase milioane cele dă statul, am avea anual șeptezeci și două de milioane Lei pentru ajutoarea voastră. Nu mă îndoiesc că nobile doamne din înalta noastră societate tot cu acelaș avânt și cu aceeaș dragoste vor contribui și mai deportă la marea operă națională, și atunci, dragi orfani, alinarea suferințelor voastre vor avea capăt.

Atinși noi toți de săgețile durerii, fără murmur

am contribui la cel mai nobil și cel mai generos scop: ajutorarea orfanilor de războiu.

Tatăl ceresc nu lasă să piară nici paserile cerului, nu vor peri nici cintezi, cu atât mai puțin orfanii noștri, dar să alinăm suferințele lor, până se vor înfiripa.

Să nu întârziem prea mult, pentru că „*bis dat qui citu dat.*”

Măndruloc.

Iancu Ștefanuț, preot.

Nașterea Domnului.

Când s'a născut Domnul Hristos eră o noapte senină, cum nu mai fusese pe pământ, de când eră lumea lume. Liniște adâncă pe tot întinsul pământului. Din nemărginitul Cerului picură pe pământ ca o pace sfântă. Mii de stele strălucitoare își tremurau lumina pe bolta Cerului, ca tot atâtea mii de candelere cerești aninate de Tăria Cerului și veghiau la Nașterea Pruncului Dumnezeuiesc.

Dar mai viu ca toate strălucia o stea spre Răsărit și — minune — mergea pe Cer tot spre răsărit, până s'a oprit de asupra orașelului Vifleem, unde avea să se nască Pruncul.

Fecioara Maria colindase tot orașelul, dar nici o casă nu-I deschisese ușa. Așa că, ostentă de atâta umblet, fu nevoită să se adăpostească într'o iesle de vite.

Venise ceasul Nașterii. Pruncul Iisus trebuia să se nască în ieslea vitelor. O lumină mare li învălui trupșorul și-i lumină chipul blând și dulce, ca de înger. Maica Prea Sfântă, cu ochii în lacrimi, de nețarmurită bucurie, își privia micuțul cu negrăită duioșie de mamă sfântă și-L înfășă cu scutecele călduroase ale nesfârșitei sale iubiri de mamă bună.

Iisus în Ceruri, îngerii cântau — cum numai ei pot cânta: Slavă întru Cei de Sus, lui Dumnezeu și pe pământ face „între oameni bunăvoire”.

Vestitorii cerești, ai vocii lui Dumnezeu, rosteau lumii înțelesul acestei minunate Nașteri.

Pace pe pământ și între oameni bunăvoire — iată darul ceresc pe care'l aducea omenirei Fiul lui Dumnezeu.

Și dacă s'a născut Hristos, iată magii dela Răsărit au venit în Ierusalim și-au întrebat: „Unde este Împăratul Iudeilor, Cel ce s'a născut?”

Auzind de-aceasta împăratul Irod s'a turburat foarte în inima sa, și îndată dete poruncă, și să s'adune toți cărturarii poporului și să-i spună, unde este să se nască Hristos.

Și cărturarii i-au spus că în Vifleem. Așa au prorocit prorocii.

Atunci împăratul a chemat pe magi și le-a spus: Mergeți și cercetați cu deamănuntul, unde este Pruncul și reîntorcându-vă, să-mi spuneți și mie, să merg și să mă închin Lui.

Magii au pornit la drum, călăuziți de Steaua dela Răsărit, până ce au ajuns în Vifleem. Și ajungând acolo au aflat pe Prunc, stând cu Maica Sa și căzând în genunchi s'au închinat Lui aducându-I daruri: aur, tămâe și smirnă.

*

Iubite cetitor, în această sfântă zi biserica dreptcredincioasă prăznuiește minunata Naștere a Domnului și chiamă la acest praznic împărătesc pe toți creștinii, te chiamă și pe tine.

Magii dela răsărit l-au adus daruri: aur, tămâe și smirnă. Tu ce daruri îi vei aduce?

Ferice de creștinul, care îi va aduce, ca dar, aurul curat al unei vieți curat creștinească, al unei vieți nobile; comoara faptelor bune cari sunt mai de preț decât aurul cel mai scump.

Fericit creștinul, care-i aduce dar, tămâia unei credințe adânci, unui cuget cucernic și unei inimi pioase.

De trei ori fericit creștinul care-l va putea aduce dar și smirnă binemirosoasă a unor milostenii binefăcătoare, a unei dărnicii îngeresti.

Va primi binecuvântarea Fiului lui Dumnezeu spre dobândirea vieții veșnice.

25 Decembre 1922.

Gr. Criveanu preot.

Mesia Mantuitorul și Împărăția lui Dumnezeu.

Toate neamurile dela Avraam și până la David, dela David și până la mutarea în Vavilon, dela mutarea în Vavilon și până la Hristos, au fost conduse de un singur ideal, ideal format nu din vise imaginare, ci din aspirațiuni înalte sufletești și din dorințele ferbinți a inimilor bune. Acest ideal dorit eră Mesia Mântuitorul, care după prima făgăduință dată de Dzeu oamenilor avea să fie: „Sămânța femeii, care va zdrobi capul șarpelui” (I. Moisi VI. 15.)

Lupta cu împărăția răului, — învingerea ei — și crearea unei împărății nouă în locul ei: iată idealul celor de trei ori patrusprezece neamuri a Vechiului Testament. Dupăcum sateliții cerului au un ideal în jurul căruia își rotesc toată energia: Soarele; astfel și Orientul avea idealul său în jurul căruia își concentra toate dorințele aspirațiunile și energia sa și ecesta eră Mesia. Dară nu numai popoarele Orientu-

lui ci și cele ale apusului primară cu timpul de ideal pe Mesia. Așa d. e. un mare bărbat francez Pascal mare matematician și filozof, în urmă distins teolog; poreclit și Tertulianul și groaza iezuiților, zicea că: rescumpărarea omenimei și întruparea idealului Mesia trebuie să fie pentru toate popoarele, pentru toate locurile și pentru toate timpurile fie culte, fie barbare. Iară Cicero născut cu 117 ani înainte de Hristos — fala Romanilor și magistrul tuturor retorilor, ce se vor perândă pe fața pământului iată cum contemplează societatea viitoare, după care au oftat veacurile și după care însetoșia timpul de atunci: „Atunci nu va fi altălege la Roma și alta la Atena; alta azi și alta mâine, ci în toată vremea, pe toate neamurile le va povățui o lege vecinică și nemuritoare; și toți vor avea stăpân și învățător pe Dumnezeu.” (Cicero: de republica cartea III.) Nici că puteau popoarele Orientului și învățății apusului să-și formuleze nește dorinți și aspirațiuni mai legitime decât așteptarea unui Mesia și Mântuitor, iară că aceste dorinți au fost de origine divină, ne-o dovedește însuși mărețul fapt a plinirii prorociilor lui Moisi și Avacum Daniil, Ioil, Eremia și David.

Dacă din lumea mercantilă și utilitaristă pe care o trăim azi am face un salt spre lumea ideală provăduită de Mesia Mântuitorul și dacă numai un minut am trăi în această lume l'am simți îndată farmecul și fericirea! Și ce frumos e a trăi în o astfel de lume! În aceasta lume ideală dispar toate imperfecțiunile fizice, mintale și morale. În această lume nu aflăm bătrânețe și gârbovire, sărăcie și urăciune, ci totul e tinăr, ferice și frumos. Aceasta lume ideală susține înaintea noastră statornic modelul perfecțiunii pe care îl căutăm, ne întărește credința în originea noastră divină și în desăvârșirea noastră finală. Lumea ideală susține legătura între noi și Acela, care e bunul desăvârșit, legătura care face pe om optimist știindu-se sprijinit de ființa cea mai bună și cea mai tare, și nici odată nu lasă, ca în inima omului să se încuibă pesimismul și descurajarea viermele neadormit care roade le rădăcina credinței și idealului. — Un distins cugetător american profesorul Marden în scrierea sa: „Puterea cugetării” zice: „Nimic nu poate da vieții o mai mare putere de acțiune și un interes mai înălțător decât tendința spre ideal.” — Lumea de azi însă care compătimentește visătorii și pe idealisti răspunde scurt că a propovădui o lume ideală în-samnă a clădi castel în vânt sau și mai scurt o pierdere de vreme. Pe noi următorii visătorului Isus și idealistilor Apostoli ne doare aceasta ușoară caracterizare a idealului și lumi ideale. Toate marile minuni a civilizație de azi s'au creat prin concentrarea și avântul gândirii o unor oameni visători și idealisti. A visa un lucru nu va să zică numai să clădești castel în aer. Ori-ce castel real, ori-ce cămin a în ceput prin a-fi un castel în vânt. Nici o clădire nu se poate construi fără planul unui architect, plan

care trebuie să fi fost creat mai întâiu în minte. Dacă ideile cari au stârnit revoluțiunea franceză nu s'ar fi plămădit în creerul câtor-va capete luminate ca Voltaire, Rousseau și Montesquieu, omenimea nu ar fi putut să beneficieze de sublimatele și binefăcătoarele idei a libertății, egalității și frățietății. Dacă neamurile dela Avraam și până la David și dela David până la Hristos nu ar fi nutrit idealul unui Mesia și Mântuitor; noi cei de azi poate nici acuma nu am cunoaște pe Mesia; ori poate l'am așteptă zădarnic să mai vie.

Lumea și oamenii ei de azi, cari ar voi să scape de sarcina unei lumi ideale mai zic că Mesia a fost prorocit, prorocia s'a împlinit și cu aceasta și idealul omenimei s'a împlinit rămânând, ca lumea și oamenii să-și în toarcă toate privirile, aspirațiunile și dorințele lor numai spre lumea reală spre negrul pământ. „Cel mai mare dușman pe care trebuie învins — zicea inv. german Feuerbach e credința în o altă lume.” — După aceste învățături lumea ar ajunge iară la vechiul blăstăm de ajunge să fie o lume fără ideal. Hristos însă nu așa a contemplat societatea viitoare — căci el a știut și a spus că lumea fără ideal e lume moartă — iară el venit în lume, ca lumea viață să aiba. Și pentru-ca lumea să nu rămână fără ideal a făgăduit lunei: Împărăția lui Dumnezeu — pe care lumea de azi tocmai așa trebuie să o aștepte precum neamurile dela Avraam și până la David și dela David până la Hristos au așteptat pe Mesia. Împărăția lui Dumnezeu este și trebuie să fie deci idealul omenimei de azi. „Căutați mai întâiu împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui și toate celelalte vi se vor adauge vouă.” (Mateiu VI 33.)

Pentru-ca împărăția lui Dumnezeu — să vină — după-cum ne rugăm zilnic în rugăciunea Domnească „Tatăl nostru” trebuie ca întreaga noastră concepție de viață să fie pătrunsă de spiritul Evangheliei lui Hristos.

Iară când sărbătorim a 1922 aniversare a nașterii lui Isus Hristos — o sărbătorim cu dorul în suflet ca Împărăția lui Dumnezeu, învierea morților, și viața veacului să vină cât decurând, ca să aline sufletele obidiților, săracilor, celorce plâng și tuturor celor ce oftează și insetează după Împărăția lui Dumnezeu.

Odvoș.

Ioan Evuțian, preot.

Biserica și viața.

— Infiriparea unui ideal. —

I.

Spiritul omenesc se află astăzi în toiul unei revoluțiuni groaznice. Tot ceea ce cândva se credea a fi matca prin care se scurge această viață cu tot noianul ei de suferințe și sbuciumări astăzi se distruge și în locul ei se caută un nou făgaș, o nouă cale de urmat.

Dela un capăt până la altul al lumii, răsună falnicul glas al celor ce suspină după o bucată de pâine, glasul năpăstuiților și oropsiților acestei vieți pline de amar ce li-a fost dat s'o trăiască cu toate

greutățile și durerile ei, cărora li-a fost sortit să goiască paharul până'n fund.

Toți aceștia își țes clipele în frământări, în sbuciumări fără de nădejde, în svârcoliri ce încovoale spinările prea de vreme, ce încrețesc frunțile într'o durere mută.

Sunt printre noi aceștia, sunt în noi chiar și gemetul surd al durerilor înăbușite pătrunde întreaga noastră ființă, în fiorătoarea durere ce izbucnește în torente puternice face să se clătiască sufletele ce încă mai simt, dând semnalul de alarmă că vremuri triste se apropie, vremuri de noi furtuni.

Ascultăm uimiți la aceste glasuri sinistre ce isvorăsc din adâncimile pământului și uneori internul nostru pare că se luminează, uneori pare că se întunecă și din tot ceea ce am făcut, din tot ceea ce am crezut că ne redă mulțumirea, vedem că nu rămâne în noi decât o noapte întunecoasă în care ne pierdem grăbiți a ajunge ceea ce dorim. Neavând înaintea o cât de mică lumină călăuzitoare, pașii noștri, ai celor mai mulți, șovăiesc pe această carare de rătăcire sdrobitoare și nu rareori se întâmplă că ne prăbușim în prăpastia înconștienței.

Și ce poate fi mai trist, ce poate fi mai desgustător, decât o viață fără rost, fără scop? Să știm că avem o viață pipăibilă, că avem un suflet, să ne vedem înzestrați cu toate facultățile de a trăi și totuși să plângem, să urlăm, să ne revoltăm în contra ei, în contra Celui ce ne-a dat-o pângărind astfel cu vaietele noastră cea mai deplină operă a Creatorului!

Ne învârtim într'un chaos împăimântător, într'un întunec fără de margini și lipsiți de o cât de mică credință scrâșnind din dinți și cu pumnii încleștați ne topim ca o umbră.

Cum vom putea să ne scăpăm de aceste teribile gânduri ce ne puseră în cale numai amărăciuni, către cine ne vom îndrepta, unde vom afla adevărata lumină?

Mă cobor adânc în mine și caut să pătrund taina gândurilor ce uneori mă înalță, alteori mă coboară, îmi concentrez toate puterile de a scăpa de a mă rupe din robia lor, ca astfel liber de orice patimă să trag brazdă adâncă în ogorul virgin.

Liniștit mă las răpit de farmecul unui vis măreț, reintinerit, deschid larg porțile internului și fac să pătrund în suflet facla luminoasă a unui „ideal“

Purtat pe aripele lui mă scot din toropeala îndoielii și a desnădejzii, plin de putere mă avânt spre culmile divin ale frumosului și adevărului. Mă înalț, mereu mă înalț și cu dispreț privesc la această ipocrizie a oamenilor de rând ce svârlu în noroiu și aurul cel mai curat spre a-i opri strălucirea care îi orbește și nefiind ei în stare să suporte lumina, o ascund. Mă smulg din mijlocul valurilor furtunoase ale fericirilor epicuriene îndrumându-mi viața pe calea sacrificiului neprecupețit și stăpânit

fiind de „idealul meu“ mă transpun în măreția naturii frumoase și pline de farmecul unei armonii desăvârșite. Umilit îmi plec genunchii la Tronul Acelui ce cu a Sa înțelepciune a săvârșit această operă măreață. Este prima rază scântectoare ce se revărsă asupra întunerecului sufletului meu, primul vestitor al unei Biserici mărețe, neprihănite, luminoasă, este *idealul* ce mă (scoate) smulge de pe ulițele pierzării. Privind cerul înstelat și ascultând murmurul dumnezeesc al isvorului ce serpuiește scaldat în mistice raze de lună, un ce nou, cu tăis ca de foc îmi străpunge ființa.

Tot ce este rău în mine, tot ceea ce îndrăznește să tulbure această pace se topește ca ceara la fața focului Biserica aceasta poartă în sine pe Christ Mântuitorul proclamând pacea, iubirea, îndurarea, ce face să isvorască din ființa Sa fundamentul pe care să se clădiască viața adevărată. Fruntea mi se îmbracă de o aureolă luminoasă, nimbului biruinții asupra întunerecului și tresar, când glasul evanghelistului rostește: „*Că a venit Fiul Omului să mântuiască ce eră pierdut*“. (Mateiu 18: v. II.)

El este ușa care duce la adevărata viață, la adevărata înțelepciune; bunătatea Lui mai presus de orice concepțiune a minții noastre ne cheamă a-I urmă. Vom întârziă noi, vom respinge acest măreț ideal?

II.

Neîncetat divinul Mântuitor cheamă la sine, cheamă poporul său la viață. Glasul Său este așa de melodios, așa de blând, îndemnul Său de a-i urma cuprinde în sine înțeles atât de fermecător, atât de plin de bunătate și nădejde, că simt cum întreg pământul se clatină din amorțirea lui, căci „*toată împrejurimea a auzit de vestirea Lui*“.

Evanghelia Lui se propoveduiește fără preget, sublimele sale învățături pătrund până și în cele mai întunecate colțuri ale sufletului, dând tăria credinții, tăria iubirii nemărginite cee în stare să miște și munții din loc și fericit va fi acela ce-și va zidi casa sufletului său pe temelie. Evangheliei lui Hristos.

Simt cum în torente năvalnice mă pătrunde învățătura lui și conștiința mea caută să alunge din sine orice umbră de îndoială, orice gând ce ar putea să păteze lumina ce s'a arătat.

Dar, Doamne, plămădiți fiind din țărână și așa de ușor supuși ispitelor — ce ne înfățișează această lume ca un loc unde ai numai să te bucuri — noi acești viermi ai pământului ce ne sfâșiem între noi mai rău ca fearele — putea vom noi urma calea sacrificiului Tău, putea vom noi să Te privim drept în față, putea vom noi să ne contopim cu Biserica instituită prin suprema Ta jertfă spre a ajunge mântuirea? Putea vom noi ca prin lupta cu tot ceea ce este rău, prin luptă cu lumea prinsă de vâltoarea

mulțumirilor pământești, să scoatem la iveală omul nou, omul pe care de două mii de ani se străduiește Biserica a-l afla?

Și la aceste întrebări Mântuitorul răspunde: „Cel ce voiește să vie după mine, să-și ia crucea sa și să-mi urmeze mie“.

Așadar lupta va fi grea, va fi sângeroasă; în drumul nostru spre culmiile arătate de Isus vom în- genunchea de multe ori sub povara năcazurilor, multe vijelii vor încerca să ne abată din cale. Vom da în- napoi, ne vom arăta slabi în fața primejdiilor, pieirea va fi sigură, p'ăpastii fără fund ne vor înghiți. Să ne cercetăm bine înainte de a intra în rândurile luptătorilor pentru dreptate și adevăr, să spionăm orice tainiță ascunsă în adâncul nostru și să vedem dacă suntem demni o purta crucea lui Hristos, căci lupta va fi grea.

Căci de ce are Biserica lipsă mai mult, decât de pescari harnici, de oameni a căror viață să fie o vie dovadă că sunt slujitori ai lui Dumnezeu, slujitori ai armoniei între suflete, ai păcii pe pământ. Și sunt rari aceștia fiindcă slabă este credința și îngust este sufletul și zădarnice sunt umilele locașuri de învățatură dumnezească pentru unii ca aceștia, fiindcă mintea lor copleșită de glasul surd al revoltelor pământești, nu poate pricepe fericirea promisă celor aleși, când se vor înfățișa în fața judecătorului.

Idealul Bisericii este de a avea fii morali și Arch. Scriban zice: „Viața morală e fundamentul vieții religioase“. Cum poate însă să fie o viață religioasă fără de Dumnezeu? Omul condus de rațiunea sa seacă, fără de inimă, fără o conștiința divină ce modelează orice fapt al nostru, nu vede decât materia, materia ce robește.

Un mare scriitor rus a spus că omului fără de Dumnezeu îi este totul îngăduit, nu se dă în lături nici din fața celei mai odioase crime distrugând astfel tot ceace ar e mai scump: sufletul. Și ce torturi grozave în urma răului săvârșit, ce teribile muștrări de conștiință când se deșteaptă căința și găsește sufletul deșert!

Omul supus acestei robii, când în sine numai găsește puterea de a se resemna, spre Dumnezeu numai poate privi, își sboară creerii printr'unghionț de revolver, sau se aruncă în mijlocul valurilor fluviilor, căci valurile vieții sale l-au răpus. Ce trist tablou! Și așa este. Ei bine, cărui fapt se datorește acest dispreț de viață, dacă nu rațiunii materialiste care distruge credința în Dumnezeu și supune pe cei slabi de înger. Cum omul care este în stare, grație spiritului său, să ne transpună în mărețele opere de artă, lucru al mânilor sale, să se lase târît de acest curent bolnăvicios?

Dumnezeu n'are lipsă de aceștia, de acești „fii ai oamenilor“. Lui îi trebuie omul adevărat, omul nou, care să ia în mâinile sale conducerea destinelor omenirii istorite și acest „om nou“ nu se poate forma

decât din Isus Hristos. Omul vremii trebuie să apară, fiindcă Biserica lui Hristos voiește să ne scoată din mocirlă. Să ne întipărim bine în minte acest adevăr: că Dumnezeu nu privește numai la ceace facem și cu dispreț ne respinge, ci așteaptă să ne îndreptăm și se bucură când a aflat oaea cea pierdută. Ne pare neînțeles acest Dumnezeu al milei, fiindcă nu putem să privim mai departe, ne închidem în noi ca melcul în căsuța sa. A fi cu adevărați fii ai Bisericii înseamnă a ne lăpăda, de haina cea veche, a lăsa afară, la prag, tot ceace constituie viața banală de toate zilele și înarmați cu credință să pășim măiestros în fața lui Dumnezeu și a oamenilor. Cel ce se simte chemat a-și întrebuița viața spre folosul altora să fie în stare a nu se da înapoi din fața nici-unui sacrificiu, căci orice vom da, unuia din acești frați mai mici, lui Dumnezeu dăm. Viața numai atunci are înțeles când este trăită cu tot noeanul ei de datorii. Aproape toți oamenii cer mai mult decât se cade; ici, coela mai zărim câte un rătăcitor în numele lui Hristos și aceasta este pricina nenorocirilor, pricina atâtor lacrimi. Fiecare trăiește pentru sine și numai, pentru sine uitând de datoria iubirii față de aproapele.

Cugetătorul cu scripuri ca de foc al nordului nemuritorul Ibsen, merge până acolo cu datoria de a te sacrifica în numele lui Isus, că zice prin gura neînfrântului Brand: „Chiar de ai dat totul, afară de viață, n'ai dat nimic“. O maximă menită o revoluționa lumea, un adevăr ce plutește ca o fantomă și caută să pătrundă în sufletele celor ce se înhamă la jugul lui Hristos. Va fi el primit? . . . Vremurile de astăzi cu treburile fulgere, vremuri cari înalță până la ceruri puterea de distrugere a tunului 42 și se interesează de aproape de forța fizică a lui Charpentier trebuiesc reformate. Să nu întârziem. Secerișul este mult iar secerători sunt puțini. Să nu ne irosim viață fără nici-un scop mai înalt, ci să căutăm a agonisi cât mai multă hrană spiritulă. Glasul Mântuitorului ne cheamă să primim lumina Lui și într-o încordare nechibă să ne strângem forțele spre a purcede pe calea sacrificiului creștinesc. Loviturile soartei sunt pietre de încercare și „fericit va fi cel ce va răbda până la sfârșit“.

Arad, 28 XI/1922.

Gh. Tînică, stud. în teol. c. III.

Un om bun.

E profesorul Mehedinți. E bun, pentru că a scris câteva cărți. Mai ales pentru două: „Altă creștere“ și, ca urmare a acesteia a doua: „Poți fi om deplin fără să fii creștin?“ Nu e preot, dar negăsindu-se între preoți, cine să scrie în felul profesorului de geografie, el s'a făcut și preot. Imbrăcămintea lui nu e preotească, odăjdii niciodată nu va îmbrăcă, dar în suflet e preot

Eu cucerit al bisericii lui Hristos și o

podoabă a bisericii. El vorbește despre Evanghelie cu însuflețirea apostolului și parecă din fiecare șir îți zice, că nu se rușinează a vesti Evanghelia. E profesor și a vrut să ne deie sfaturi și îndrumări spre renaștere, spre o înțărare a sufletului. Ne-a dat mai mult. In cartea a doua din cele amintite ne dă poate cea mai isbutită apologie a Evangheliei.

Intâlnisem mai an un preot încărunit. Avea în mână volumul „Altă creștere“. Mă întrebă, de-am cetit-o.

— O cetesc, mi-a fost răspunsul.

— N'ai ajuns încă la sfârșit?

— Am ajuns, dar o cetesc, pentru că s. Scriptură și câteva cărți le cetesc într'una.

Preotul m'a privit și înțelegându-mă și-a mărturisit o taină — (nu este viu și să nu greșească) — grăind: „Decând am cetit-o, nu mai îndrănesc să injur.“

Despre cartea a doua n'am auzit încă din gura altora.

Intre atâtea curente ce ne sucesc și frământă, în mijlocul atâtor sbuciumări, cărțile profesorului Mehedinți sunt spre înviore. Intre atâtea reforme și modificări de reforme cărțile acestui om bun sunt asemenea cuvintelor rostite de preot la patul bolnavului îndopat cu fel de fel de medicamente. (Nu demult se vorbea de scăderea numărului de orele de religie, iar după asta e firesc, să se vorbească acum despre introducerea pedepsei cu moartea.) Cărțile profesorului S. Mehedinți sunt începutul unui curent deplin sănătos. In adevăr sunt mângăierile și îmbărbătările la patul bolnavului, de a cărui însănătoșare mai legăm nădejde. Sunt un fel de reacțiune împotriva atâtor medicamente reformatorice, cari ne otrăvesc acum și sufletul de multe ce sunt multe.

E deajuns oare, ca un singur om să pornească reacțiunea? Ori, dacă nu este gând și să nu nască gânduri și în alții fi-vor. destui, în al căror suflet să se nască gânduri asemănătoare? Aveă-va oare aderenți și mai ales aderenți, cari vor ști să întrupeze gândul?

Fi-vor oare cetite îndeajuns cărțile acestui om bun?

F. C.

Mihai-Vodă la Alba-Iulia.

— Noembrie 1599. —

Mihai-Vodă, ridicându-și tabăra dela Sibiu, înainta cu încetul spre Alba-Iulia. Prin toate orașele pe unde trecu prin cale, locuitorii alergau înainte-i cu daruri, slobozind puști în semn de veselie și primindu-l cu mare dragoste și entusiasm. Apropiindu-se de Alba locuitorii orașului și ai județului îl întâmpinară cale de o leghe înainte cu multă cinste și daruri.

In capul lor era episcopul catolic Dimitrie Naprazdi, înconjurat de tot clerul său. El felicită, în numele poporului, pe Domn de sosirea sa, urându-i tot felul de fericiri, o domnire veșnică asupra țării Ardealului ce el dobândise cu sabia, o viață îndelungată și isbânzi multe, cari să se adaoge unele peste altele. In aceeași zi, Luni 1 Noembrie (st. n.), Mihai-Vodă intră cu mare pompă în capitala Ardealului. Dorința ce adesea avea d'a face întipărire popoarelor printr'o strălucită priveliște, adăogindu-se la vesela îmbățare a unui izbânzi de atâta vreme dorită, făcu pe Mihai de puse în această intrare triumfală o podoabă neagră în părțile noastre. Intrarea s'a făcut prin poarta Sfântului George. Dela această poartă până la palatul domnesc stau înșirati ostașii de ambele părțile uliței, în multe rânduri, în dosul cărora se grămadise mii de mii de popor.

Inainte venia episcopul și clerul său, isnafulle (corporațiile) orașului, apoi o bandă de muzică, ce se compunea din opt trâmbițe care cu multă armonie modulau sonurile lor, de atâtea tobe de oțel pre obiceiul turcesc, de un bun număr de flaute și flașinete. In urma acestei orchestre, venea Mihai călare pe un marel, cal alb. Opt pagi, investiți cu mare eleganță, înconjurau calul Domnului.

Mihai purta pe cap un calpac unguresc împodobit cu o egetă neagră de pene de erodiu (cocor), legate cu o copcă de aur; o mantie lungă albă de mătase țesută cu fir, având pe de lături, țesuți vulturi de fir; o tunică albă de aceeași materie; lungi ciorapi de mătase albi, garnisiți cu pietre scumpe și botine de safian galben; de brâu atârna o pală de Taban împodobită cu aur și cu rubine.

O ceată de zece lăutari țigani urma îndată după Domn, cântând imnuri naționale. Opt Seizi duceau de frâu opt cai acoperiți cu șele prețioase, lucrate în aur și în argint și împodobite cu pene mari.

Apoi veniau o mulțime de boieri și ofițeri străluciți, toți călări, și o numeroasă trupă de soldați.

Lângă Domn se duceau steagurile lui Andrei Bathori, luate în bătălie. Ele erau desfăcute și plecate spre pământ spre semn că Ardealul e supus.

Astfel, în mijlocul concertului trâmbițelor, tobelor și altor instrumente, la sunetul clopotelor și în vuetul tunurilor la care se uniau strigătele de bucurie ale poporului, intră Mihai în capitala Ardealului și trase la palatul domnesc.

INFORMAȚIUNI.

Sărbători vesele și cu bine, urăm tuturor colaboratorilor cititorilor și prietinelor acestei reviste.

† **Preotul Ilie Cioară.** În 8/21 Decembrie bunul Dumnezeu a chemat la sine un preot cucerinic și cu frica lui Dumnezeu, care a păstorit comuna Beiușele, timp de 40 de ani, cu zel și dragoste apostolească.

Prin moartea preotului Ilie Cioară, referentul dela Consistorul nostru Ioan Cioară, perde pe iubitul său tată, iar P. S. S. părintele Episcop Ioan, un nepot bun și blând.

Defunctul s'a distins prin o viață cinstită, curată și cu frica lui Dumnezeu. Nota caracteristică a ființei sale a fost modestia, prin ce s'a făcut plăcut și foarte simpatic tuturor celor ce l-au cunoscut.

A fost un tată și părinte cu adevărat model. Dumnezeu ia dăruit o familie numeroasă constatatoare din 10 membri. Și pierzându-și soția prea curând singur a dus povara creșterii familiei sale. Dintre cei 10 membri a familiei unul a căzut moarte de erou, 6 sunt dati vieței iar 3 sunt încă minori.

Rugăm pe bunul Dumnezeu să așeze sufletul părintelui Ilie Cioară, în corturile dreptilor, iar întristatei familii îi exprimăm sincere condolențe.

În atențiunea Onor. preoțimi. Atragem atențiunea Onor. preoțimi, că statul general pentru retribuțiunile dela Stat a preoților pe trimestrul Octombrie—Decembrie a. c. se va putea compune numai după ce vor intra datele familiare dela toți preoții îndreptățiți.

Cercul relig. Bârzava și-a ținut întrunirea sa ultimă în anul curent în ziua Sf. Nicolae, în parohia Căpruța.

S'a săvârșit sf. liturghie în sobor de preoții cercului. Răspunsurile liturgice le-a dat corul tinerimei din loc sub conducerea dirigentului său pr. Dim. Maci.

După citirea sf. evanghelii pr. preș. Petru Binchici rostește predica ocazională despre viața Sf. Nicolae, care e ascultată cu viu interes de către cei prezenți.

După terminarea serviciului divin pr. Ad. Mursa cetește conferința s'a „Despre industrie“ care asemenea e ascultată cu mult interes.

Sărbătoarea a lăsat în parohie o amintire plăcută.

Raport.

Onorată Administrație. Avem deosebita onoare a vă anunța, că în adunarea generală ordinară din 14 Noembrie a. c. a societății noastre s'a constituit următorul comitet pe anul administrativ XXXV 1922/23.

Președinte: Emilian Breabănu, Vicepreședinte: Gavril Popescu, Secretar de externe: Valeriu Matein, Secretar de interne: Ștefan Lupșa, Cassar: M. Haiu Senciuc, Bibliotecar: Emilian Lencuța, Econom: Teodor Perhaița, Controlor: Teofil Lupășteanu, Secția literară, Președinte: George Onițiu, Referent: Dumitru Staniloaie, Substitul: Ștefan Lupșa, Secția muzicală, Președinte: Costache Ignatescu, Bibliotecar: Aurelian Gliga, Adlat: Emilian Lencuța, Comisia revizuitoare, Președinte: Eugen Laiu, Adlat I.: Luca Runcanu, Adlat II.: Cornel Moga.

Cu aceasta ocaziunea ținem a vă aduce cele mai călduroase mulțumiri pentru concursul dat societății noastre cu prețioasa Dvoastră foaie, contribuind prin aceasta la progresul cultural, la care nizuim.

Totodată Vă rugăm să binevoiți a ne avea în vedere și pe viitor.

Președinte: *Emilian Breabanu.*
Secretar de externe: *Valeriu Măteiu.*

Logodnă Candidatul de preot *Octavian Tului Turcu* a logodit pe dșoara *Ștefania Baba.*

Mulțumită publică. La concertul aranjat de corul tinerimii rom. din Căpruța, ținută la 7/20 Iulie (Sf. Ilie), în scopul augmentării fondului de zidire a sftiei biserici. Sau făcut suprasolvirile de urm: Procopiu Givulescu, protop. Radna 100 Lei, „Banca Centrală“ filiala Arad 500 Lei, Ilie Papp, directorul băncii Centrale Arad 100 Lei, Funcționarii Caucii Centrale Arad 150 Lei, Iosif Pendl și L. Hen 100 Lei, Valeriu Coloja, secretar, Căpruța 100 Lei, „Victoria“ inst. de credit Arad 20 Lei, Ioan Hanciu, primar Dumbrăvița 100 Lei, Iosifu Stepanoviciu, interpretor Bârzava 100 Lei, George Novac, notar Chelmac 80 Lei, Ioan Musca, preot, Goroșdia 60 Lei, Ioan Hădaș, preot, Lalașiuș, 60 Lei, Vasile Groza, preot, Dorgoș 50 Lei, Dr. Aurel Halic, medic, Lipova 50 Lei, Adrean Mursa, preot, Batuța 50 Lei, Romul Nestor, comerciant, Monoroștia 50 Lei, Familia Caba, Conop 40 Lei, Alexandru Fildan, primprelor, Belin 40 Lei, Adrian Deheleanu, notar, Bârzava 40 Lei, Augustin Cerbe, Bârzava 40 Lei, Federația „Aradul“ Arad 30 Lei, Ermina Ponta, Cupeșdi 30 Lei, George Tișcă, inginer silvic, Bârzava 30 Lei, N. Econonui, inșiner silvic, Bârzava 30 Lei, Coriolau Mursa, preot preot profesor, Oradea 20 Lei, Trăiau Novac, plut. jandarm, Conop 20 Lei, Petru Moldovan, notar, Sâmbăteni 20 Lei, Octavian Codrean, Bacamezeu 20 Lei, Roman Torinescu, comerciant, Bujor 20 Lei, Ioan Evuțan, preot, Odvos 20 Lei, Iosif Hanciu, Dumbrăvița 20 Lei, Sara Hanciu, Dumbrăvița 20 Lei, Ștefan Mihailoviciu, inv. Lalasiuș 20 Lei, Atanasie Brinda, comerciant Bârzava 10 Lei, Iuon Gorghe, Căpruța 10 Lei, Vilhelm Reif, Lipova 10 Lei, Vasile Bogoi, Belotint 10 Lei, Francisc Erdős, Bârzava 10 Lei, Geiza Gönți 10 Lei, Iuliu Dragoi, inv. Dumbrăvița 10 Lei.

Din intratele la cassă s'cassă s'a detras spesele, astfel a reinas nu venit cuzat de 3047 Lei, care sumă s'a deus la epitropia parohială.

Atât domnilor, cari au suprasolvit, cât și participanților, pe această cale le aducem mulțumirile noastre, căci înțelegând pe deplin scopul nobil au contribuit la reusita atât materială cât și morală a concertului aranjat.

Căpruța la 12/25 dec. 1922.

Istinie Bugarin,
epitrop.

Dimitrie Maci,
preot. ort. rom.

Mulțumită publică. Tuturor rudeniilor, prietenilor, cunoscuților și îndeosebi tuturor iubiților frați în Hristos preoți, cari prin cuvintele și scrisorile lor de mângâiere au cercat să liniștească întristatele noastre suflete, cu ocaziunea trecerei din viață a înveci neuitatei noastre scumpe: soției mamă și fiică *Aurelia Evuțian* născută *Iercan*; pe aceasta cale le exprimăm cele mai sincere mulțumiri.

Odvoș, la 25 Decembrie 1922.

Ioan Evuțian soț.
Letiția Evuțian fiică
văduva *Terenția Iercan* mamă.

Aviz. Cu onoare aduc la cunoștință onorabilului public, și autorităților bisericești, că în Arad str. Cogalniceanu nr. 17. (Mikes-Kelemen) am deschis un *birou tehnic de arhitectură*; *construiesc ori ce planuri de case, școli și biserici* împreună cu devizele (preliminare) lor, mai departe execut colaudări de tot felul de lucrări de zidiri, și întreprind tot felul de lucrări tehnice clădiri etc.

Cu stimă:

Teodor Cioban,
architect.

1—10

Monede (aur, argint, metal) și bancnote de hârtie, vechi și străine, cumpără cu preț convenabil, un amator. Adresa la administrația ziarului „Biserica și Școala” Arad, Str. Eminescu 35.

Convocare.

Preoțimea ortodoxă română a Cercului religios Mândruloc este poftită să ia parte la întrunirea, ce se va ține în comuna *Mândruloc* în ziua Sf. Ioan Botezătorul din anul 1923.

Program:

1. Utrenie, sf. Liturgie în sobor, cu împărtășirea tuturor preoților din cerc. La pricază predică de preotul I. Ardelean.

2. După masă, luată la preotul I. Ștefănuț, întrunirea preoților în conferință intimă.

3. Participare la festivalul școlar, aranjat în localul școlii, de Inv. N. Christea și P. Colțeu și precedat de o disertație a preotului I. Marșieu.

Cuvin, 18/31 Decembrie 1922.

Ioan Marșieu,
secretar.

Nicolae Jandreu.
președinte.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut

Calendarul diecezan din Arad pe anul 1923. Conține: Cronologia, Sărbători și alte zile schimbătoase, Posturile, Deslegări de post, Parastase oficiale, Sărbători naționale, Zile de repaus la judecătoria, Regentul anului, Anotimpurile, Partea

calendaristică, Întunecimile anului 1923, Taxele de postă, telegraf și telefon, Consemnarea târgurilor din Crișana, Bănat, Ardeal și vechiul Regat, Timpul când poartă animalele, Timpul vânatului și o parte literară instructivă, Împodobită cu foarte multe clișee.

Prețul unui exemplar fără șematism 5 Lei, cu șematism 7 Lei. Revanzătorii beneficiază rabat. Se poate comanda contra bani gata la librăria diecezană din Arad.

CONCURSE.

Pentru postul de capelan cu dreptul de succesiune pe lângă parohul: *Trăian Terebenți* din parohia de clasa primă din *Galșa*, se scrie concurs cu termen de alegere de **30 de zile**, dela prima publicare în foaia oficială.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: 1. $\frac{1}{2}$ bir, $\frac{1}{2}$ stole, $\frac{1}{2}$ sesie beneficiate și întrecut de numitul paroh. 2. Întregirea dotației preoțești dela stat. 3. Ne fiind în comună casă parohială, de locuință se va îngriji alesul capelan. 4. Alesul va suporta $\frac{1}{2}$ din dările după beneficiu și va catehiza fără nici o remunerație la școlile de stat și confesionale.

Competenții în termenul regulamentar au să se prezinte în sf. Biserică din *Galșa*, pentru a predica, cânta, eventual a servi, iar concursurile adresate comitetului parohial ort. rom. din *Galșa*, se vor înainta Oficiului Protopopesesc ort. rom. din *Șiria*.

Galșa, la 18/31 Oct. 1922. *Comitetul Parohial*.
Inconștelegere cu mine: *Mihail Lucaș*, m. p. ppop.

—□—

3—3

Nr. 220/1922.

În baza ordinului consistorial Nr. 3552/1922 prin aceasta public concurs din oficiu pentru îndeplinirea parohiei vacante *Găvoșdia*, termenul de a recurge este de **30 zile**.

Venitele parohiei sunt:

1. O sesiune parohială (32 jugh) parte arător, parte finaț.

2. Stolele legale.

3. Birul legal (o măsură de cucuruz sfărîmat de de număr de casă).

4. Întregirea dela stat.

Casă parohială nu este.

Parohia este de cl. a II-a.

Celace să va alege va catechisa elevii școlii confesionale și va suporta toate carcinele publice după venitul parohial.

Recursele instruite cu documentele de calificare personală și despre eventualul serviciu — ale recurenților din altă dieceză și cu învoirea Dlui Episcop diecezan de a putea recurge — se să trimită la oficiul ppopesc din *Radna*. Prezentarea în parohie să va face conform dispozițiilor regulamentare în vigoare.

Radna, la 12/25 Dec 1922.

Procopie Givulescu, protopresbiter.

1—3

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Censurat: **Censura presei.**